BIOLOGIE ȘI PEDOLOGIE

EVOLUȚIA LUCRĂRILOR DE AMENAJARE A SPAȚIILOR VERZI DIN MUN. CHIȘINĂU

Vladislav VENGHER, masterand
CZU: 712.252(478) vvengher10@gmail.com

The development of trends in maintenance and arrangement of green spaces of mun.Chisinau were evaluated. The problems underlying the particularities of arrangement of the green areas, the analysis of criteria for the rehabilitation of green areas by local public administration were highlighted. The knowledge of evolution of the green areas in the city let us to develop some proposals for their future development. The obtained results will be proposed for evaluation to the Chisinau Green Space Management Enterprise.

Introducere. Primele menţiuni istorice despre or.Chişinău ca localitate rurală datează cu sfârşitul sec. XIV. În 1818 a fost întocmit de către administraţia locală proiectul de construcţie a „oraşului nou", care prevedea amenajarea unor străzi frontale şi cartiere ortogonale, iar în 1834 începe reconstrucţia oraşului vechi. Tot în această perioadă începe şi construcţia primului parc – Grădina publică, actualmente Parcul „Ștefan cel Mare" şi grădina Soborului, actualmente Parcul „Catedralei". Tot în această perioadă începe şi înverzirea principalelor artere de circulaţie. Conform datelor de arhivă, în 1821 de-a lungul arterei Hotin-Tighina se plantează arbori, iar în mai 1832 poliţia orăşenească îi repartizează farmacistului Veghner 10 ari pentru crearea unei Grădini botanice pe strada Petricani, unde au fost plantaţi 1.300 de puieţi. Mai târziu, în 1890 guvernatorul a dat o dispoziţie care impunea crearea spaţiilor verzi pe străzile Nikoilaevski, Gostinaya, Aleksandrovski, Cupecesskaya şi Catazievskaya (Arhiva de Stat).

Un rol important în crearea spaţiilor verzi a mun.Chişinău a avut deschiderea în 1842, în preajma oraşului (cartierul Botanica de azi), a şcolii pomicole din Basarabia sub conducerea savantului A.D. Denghing care se ocupa de creşterea şi înmulţirea pomilor fructiferi şi decorativi.

În prezent, spațiile verzi din mun. Chișinău sunt administrate de Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi”, care este o subdiviziune a Primăriei și activează în domeniul protecției, întreținerii și amenajării spațiilor verzi aflate în domeniul public din intravilanul mun. Chișinău. Zonele de gestiune a ÎM sunt compuse din 6 parcuri, 11 păduri-parcuri, 4 grădini publice, 49 de scuaruri, 83 de aliniamente stradale și 8 spații verzi din cuprinsul arterelor de circulație, care în total constituie 1931,29 ha.

Analiza particularităților de gospodărire a spațiilor verzi. Analiza evoluției spațiilor verzi din mun. Chișinău denotă o tendință de creștere a gradului de executare a lucrărilor. Această reușită, în mare parte, are loc datorită înnoirii și completării garajului auto cu tehnică specializată compusă din autoturnuri performante, manipulatoare, remorci, tocătoare de cioturi și de crengi.

A fost modificat și conceptul de achiziție a materialului săditor, dându-se prioritate exemplarelor cu vârsta de 3-4 ani cu balot. Plantarea cu balot de pământ prezintă numeroase avantaje, cum ar fi obținerea mai rapidă a unui grad de decor a spațiilor verzi, cu un grad de prindere mai mare. În 2020-2021 au fost plantați tei, frasini și meri decorativi, iar dintre conifere: ienuperi, tuia și brazi. În total au fost plantați 1.053 de arbori cu balot de specii foioase și 803 arbori coniferi. Totodată, în cadrul campaniei „Un arbore pentru dăinuirea noastră”, în toamna anului 2020 au fost plantați 27.220 de puieți pe toată suprafața orașului.

Începând cu anul 2020, în mun. Chișinău, au fost intensificate de către administrația publică locală acțiunile de monitoring asupra spațiilor verzi și implementate proiectele de dezvoltare și reabilitare a spațiilor verzi, care au ca scop:

- întreţinerea şi protecţia spaţiilor verzi din cadrul municipiului;
- reabilitarea și amenajarea principalelor suprafețe de zone verzi;
- evacuarea construcţiilor amplasate ilegal în zonele verzi;
- plantarea arborilor (cu balot), arbuştilor în parcuri, scuaruri și aliniamentele stradale;
- înlăturarea și evacuarea arborilor avariați în urma calamităților naturale din zonele cu acces limitat;

• asfaltarea, pavajul şi reparaţiile aleilor din scuaruri, parcuri sau arterele principale ale spațiilor verzi;

• introducerea în practică a sistemului de irigare automatizat a gazonului.

Înainte de demararea lucrărilor de amenajare și reabilitare a suprafețelor verzi, trebuie să se țină cont și de cerințele stipulate în Legislație, pentru a nu avea un impact negativ asupra mediului. Respectiv, crearea, reconstrucţia, renovarea şi reparaţia capitală a spaţiilor verzi se înfăptuiesc în baza unui proiect dendrologic sau amenajament silvic şi a documentaţiei de urbanism şi amenajare a teritoriului, cu avizul expertizei ecologice de stat. Principalele obiective de reabilitare în perioada 2020-2021 sunt parcurile din toate sectoarele municipiului, scuarurile, bulevardele, aleile pietonale și trotuarele străzilor centrale (Tab.).

Suprafața reabilitată a spațiilor verzi în anii 2020-2021 constituie 329 ha, adică 15% din supfarața totală. Dacă concomitent se va ține cont de normele de îngrijire și protejare a plantațiilor verzi, există tendința ca timp de 5-7 ani orașul să capete aspectul unui oraș verde ce își îndeplinește funcțiile ecologice și oferă un mediu de viață sănătos pentru locuitori.

Tabel

Zonele reabilitate în anul 2020-2021

Centru	**Botanica**	**Buiucani**	**Râșcani**	**Ciocana**
Scuarul din str. V. Dokuceaev	Parcul „Valea Trandafirilor”	Grădina Publică „Alunelul”	Scuarul „Mezon”	Aleea din bd. Mircea cel Bătrân
Parcul „Valea Morilor”	Grădina Publică „Sarmizegetusa”	Scuarul „Kentford”	Parcul „Afganez”	Scuarul panoramic din str. M. Drăgan
Scuarul „M. Eminescu”	Scuarul din șos. Munceşti	Scuarul „I. Pelivan”	Scuarul „Kiev”	Scuarul din bd. Mircea cel Bătrân
Străzile Al. Pușkin și B. Bodoni	str. N. Zelinski	Scuarul „Bucuriei”	Parcul „Râșcani”	
Scuarul din str. Academiei		Parcul „La Izvor”	scuarul „N. Dimo”	

Concluzii și recomandări:

• Dezvoltarea orașului urmează să fie făcută unitar și integru, prin luarea în calcul a tuturor aspectelor de dezvoltare a zonelor verzi. Ar fi corect, prin prisma legislației în vigoare, fiecare agent economic ce demarează o lucrare de construcție să fie impus să planteze obligatoriu arbori pentru a nu permite reducerea spațiilor verzi și a menține bilanțul ecologic al orașului.

• Începând cu anul 2020, se observă o evoluție de reabilitare a zonelor verzi, doar că accentul se pune pe lucrările de renovare a mobilierului urban, terenurilor pentru activități în aer liber, lăsând în ultimul rând criteriul de completare și dezvoltare a vegetației.

• Începând cu toamna anului 2020, a fost luată decizia achiziționării arborilor pentru completarea golurilor în urma defrișării a materialului săditor calitativ, cu balot și coronamente conformate cu o înălțime de 1,5-3 metri.

• Un pas nou în evoluția gestionării și monitorizării lucrărilor de întreținere a zonelor verzi a fost implementarea unui sistem de hărți interactive, care pot fi accesate în mod liber.

• Observând tendința ridicată de uscare a arborilor, ar fi necesar să se pună accent pe lucrările de întreținere a acestora prin combaterea bolilor și dăunătorilor sau udarea intensivă a acestora în perioada secetoasă.

• Examinând cerințele de întreținere a zonelor verzi și numărul anual necesar de puieți plantați în zonele verzi, Î.M. „AGSV” duce o lipsă enormă de o pepinieră, care ar reduce costurile anuale de procurare a materialului săditor.

Recomandat
Natalia CIUBUC, dr., lector univ.